

- projekt -

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2026 r. poz. 13*) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (zwany dalej „PZO”). Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009) (zwany dalej „Obszarem”) wyznaczono *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.)* w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej i innych gatunków ptaków wymienionych w SDF obszaru, tj.:

- włośchatka *Aegolius funereus*
- sóweczka *Glaucidium passerinum*
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- cietrzew *Terato terix tetrax*

Projekt planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99)*.

W przypadku tego Obszaru zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 *ww. ustawy o ochronie przyrody*, wobec czego plan zadań ochronnych obejmuje część obszaru, z wyłączeniem terenów:

- położonych w granicach rezerwatu przyrody „Torfowiska Doliny Izery”, dla którego ustanowiono plan ochrony *zarządzeniem Nr 27 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowiska Doliny Izery” (Dz. Urz. Woj. Doln. poz. 6631)*, który zawiera zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody*;
- pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwa Szklarska Poręba, dla którego plan urządzenia lasu na lata 2019-2028, zatwierdzony pismem Ministra Środowiska znak DL-WGL.4100.61.2019 z dnia 31 lipca 2020 r., zawiera zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody*.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest ochrona, zachowanie lub przywrócenie wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk wszystkich przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 3 Dyrektywy Ptasiej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

W trakcie prac terenowych dokonano oceny zinwentaryzowanych siedlisk poszczególnych gatunków ptaków. Zweryfikowano oceny poszczególnych gatunków, tj. wielkość populacji reprezentatywność, stan zachowania i ocena ogólna. Dane uzyskane w wyniku wykonanej inwentaryzacji oraz dokonanej oceny stanu zachowania stanowią będą składową na potrzeby aktualizacji Standardowego Formularza Danych Obszaru (ostatnia aktualizacja SDF – marzec 2024 r.). Ze względu na fakt, iż aktualizacja SDF wymaga również przeanalizowania i uwzględnienia danych z terenu Nadleśnictwa Szklarska Poręba wniosek o dokonanie zmian w SDF zostanie złożony, po uzyskaniu danych z całego obszaru Natura 2000, tj. po przeprowadzeniu inwentaryzacji ornitologicznej w granicach ww. nadleśnictwa w ramach projektu pn. „*Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów*” realizowanego w latach 2024-2029.

Oceny stanu zachowania siedlisk gatunków ptaków dokonano bazując na publikacji pn. „*Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000*” (Opracowanie zbiorowe pod redakcją Doroty Zawadzkiej i in.; GDOŚ, 2013). W przypadku braku określonej metodyki dla gatunku w ww. opracowaniu przyjęto metodykę ekspercką.

Głównymi zagrożeniami dla cietrzewia to osuszanie i zarastanie terenów podmokłych, w tym torfowisk - zmniejszenie/utrata powierzchni optymalnych siedlisk cietrzewia, w tym utrata tokowisk, lęgowisk i żerowisk oraz utrata połączeń pomiędzy poszczególnymi biotopami, a w konsekwencji doprowadzenie zmniejszenia powierzchni zajmowanej przez cietrzewie. Istotnym zagrożeniem dla cietrzewia, włośchatki i sóweczki jest antropopresja, turystyczno-sportowe wykorzystanie terenu Gór Izerskich, w tym poza wyznaczanymi szlakami oraz drapieżnictwo. Ponadto prowadzona w Obszarze gospodarka leśna prowadzi do zmniejszania starodrzewiu. Obfitość martwego drewna jest jednym z czynników warunkującym dostępność kryjówek. Umierające drzewa i pniaki obfitują w dziuple i stanowią miejsca gniazdowania sów. W związku z usuwaniem z drzewostanów drzew dziuplastych oraz drzew martwych i obumierających możliwa jest utrata miejsc gniazdowania sóweczki i włośchatki.

Cele działań ochronnych zostały określone na podstawie przeprowadzonych prac terenowych oraz w oparciu o opracowanie pt.: „*Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.*” Zawadzka D. i in. (2013). Nie określano celów działań ochronnych dla dzięcioła zielonosiwego, którego odnotowano w obszarze objętym PZO, ale zarówno lokalizacja stanowisk jak i szacowana liczebność nie jest znana. Ww. dane zostaną pozyskane w ramach uzupełnienia stanu wiedzy i uzupełnione w ramach aktualizacji dokumentacji.

Zaproponowane działania ochronne mają za zadanie osiągnięcie założonych celów ochrony poprzez zachowanie reprezentatywnych liczebności populacji i zachowanie odpowiedniej powierzchni siedlisk w określonym stanie zachowania, a także poprawę charakterystycznych cech siedliska i tym samym poprawę ich stanu zachowania.

W trakcie sporządzania projektu planu zadań ochronnych przeprowadzono badania terenowe w zakresie ornitologii (tj. w zakresie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

Góry Izerskie), jednak ze względu na brak danych na temat wielkości populacji dzięcioła zielonosiwego oraz na temat rozmieszczenia siedlisk gatunku zaplanowano uzupełnienie stanu wiedzy w ww. zakresie. Dodatkowo w ramach uzupełnienia stanu wiedzy zaplanowano analizę sieci hydrograficznej w celu ustalenia lokalizacji działań ochronnych mających ograniczyć odpływ wody z obszaru objętego planem zadań ochronnych. Docelowo ma to służyć ochronie biotopów cietrzewia, które są odwadniane przez elementy zaburzające naturalny system hydrograficzny (m.in. przepusty, rowy odwadniające).

Zaplanowany monitoring dotyczy oceny stanu zachowania populacji i siedlisk gatunków dla wszystkich siedlisk/stanowisk poszczególnych gatunków. Badania powinny być prowadzone regularnie, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Z uwagi na fakt, że obowiązujący dokument planistyczny [*Uchwała Rady Miasta i Gminy Mirsk z dnia 27 grudnia 2002 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mirsk (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2003 r. Nr 10, poz. 237)*] zawiera wskazania, które mogą wpływać negatywnie na przedmioty ochrony, konieczne było zawarcie w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazania do zmiany w tym dokumencie niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 [w tym dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009)]. Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się obszar objęty PZO. Obwieszczenie ukazało się również w prasie.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 14 kwietnia 2020 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.6.2020.AH.1 z dnia 14 kwietnia 2020 r. o przystąpieniu do

sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla 5 obszarów Natura 2000 [w tym dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009)]. Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia do urzędów gmin i starostw powiatowych, w granicach których znajduje się Obszar. Obwieszczenie ukazało się również w prasie.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru, zorganizowano cztery spotkania dyskusyjne, z których trzy odbyły się w formie spotkań zdalnych, a jedno odbyło się w formie stacjonarnej. Do udziału zaproszone zostały przede wszystkim osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk gatunków ptaków, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, a także przedstawiciele organizacji, instytucji i osób mogących swoją wiedzą lub zaangażowaniem wspomóc proces planowania, a docelowo także wdrażania planu. Wszystkie osoby i podmioty tworzyły Zespół Lokalnej Współpracy (dalej: ZLW).

Spotkania ZLW odbyły się w dniach: 29 września 2020 r., 25 lutego 2021 r., 29 czerwca 2021 r., 26 kwietnia 2022 r. W trakcie spotkań ZLW: omówiono czym jest sieć Natura 2000 i Plan Zadań Ochronnych: idea sieci Natura 2000 (cel i podstawy prawne), przedstawiono obszar i przebieg jego granic, utworzono ZLW, zaprezentowano zgromadzone informacje o przedmiotach ochrony oraz zakres ich proponowanych uzupełnień, przedstawiono oceny stanu zachowania przedmiotów ochrony, proponowane cele ochrony i stwierdzone zagrożenia dla przedmiotów ochrony. Ponadto dyskutowano nad propozycjami działań ochronnych oraz wskazaniem do zmian dokumentów planistycznych, jak również analizowano projekt zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla Obszaru.

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do członków ZLW do zaopiniowania.

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania

Obwieszczeniem z dnia 28 października 2025 r. znak WPN.6320.6.8.2025.MŁ.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 29 października do 20 listopada 2025 r. oraz ukazało się w prasie o zasięgu regionalnym (województwo dolnośląskie, Gazeta Wyborcza) w dniu 29 października 2025 r.

Obwieszczenie było również wywieszone na tablicy ogłoszeń: Urzędu Miasta w Świeradowie-Zdroju (w dniach 30 października 2025 r. – 21 listopada 2025 r.), Urzędu Miasta i Gminy w Mirsku (w dniach 29 października 2025 r. – 20 listopada 2025 r.), Urzędu Miasta w Szklarskiej Porębie (w dniach 17 listopada 2025 r. – 9 grudnia 2025 r.), Urzędu Miasta w Piechowicach (w dniach 29 października 2025 r. – 20 listopada 2025 r.), Urzędu Gminy w Starej Kamienicy (w dniach 29 października 2025 r. – 20 listopada 2025 r.) oraz Starostw Powiatowych w Lwówku Śląskim (w dniach 29 października 2025 r. – 21 listopada 2025 r.), Lubaniu (w dniach 29 października 2025 r. – 21 listopada 2025 r.)

i Starostwie Powiatu Karkonoskiego (w dniach 30 października 2025 r. – 21 listopada 2025 r.).

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W ww. okresie wpłynęły uwagi od:

- I.** Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu (pismo znak ZU.7210.31.2025 z dnia 20 listopada 2025 r.) do załącznika nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania*:
 - 1) Dla sóweczki A217 i włośchatki A223 wskazano, aby działanie „*Zachowanie dziuplastych i martwych drzew, wykrotów, złomów do naturalnego rozpadu - jeśli nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi oraz nie spowodują zagrożenia pożarowego*” uzupełnić o dopuszczenie koniecznej ingerencji w sytuacji zagrożenia dla stanu lasu” – uwagę uwzględniono.
 - 2) Wskazano, aby zadanie ochronne dla sóweczki A217 i włośchatka A223 „*Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej IVd*” zmienić tak, aby nie kolidowało z planowanymi na etapie rewizji urządzeniowej rodzajami cięć rębnych, tj: „*Stosowanie rębni złożonych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych i stanu drzewostanu, z zachowaniem zasad ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków chronionych*” – uwagi nie uwzględniono, z uwagi na konieczność zachowania trwałości występowania siedlisk ww. gatunków.
 - 3) Dla dzięcioła zielonosiwego A234 wskazano, aby działanie „*Pozostawianie w drzewostanach podlegających użytkowaniu gospodarczemu, drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnego rozpadu - jeśli nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi*” uzupełnić o dodatkowy wyjątek „*nie spowodują zagrożenia pożarowego oraz zagrożenia dla stanu lasu*” – uwagę uwzględniono.
 - 4) Wskazano, że działanie ochronne dla cietrzewia A409 „*Budowa i utrzymanie szlabanów na drogach leśnych ograniczających wjazd na tereny leśne (...)*” nie jest możliwe do pełnego wykonania, ze względu na Zarządzenie Dyrektora Generalnego zakazujące począwszy od 2026 roku stosowania szlabanów w przypadku dróg leśnych wyznaczonych jako drogi pożarowe i zawnioskowano o dopisanie takiego wyjątku w postaci: „*Budowa i utrzymanie szlabanów na drogach leśnych ograniczających wjazd na tereny leśne (z wyjątkiem wyznaczonych dojazdów pożarowych)*” - uwagę uwzględniono.
- II.** Osoby prywatnej (pismo z dnia 14 listopada 2025 r.). Uwagi dotyczyły propozycji zapisów dla działki nr 118/3, obręb 0006 Kamień, gmina Mirsk. Wskazania do zapisów w PZO: „*Dopuszczenie zabudowy zagrodowej o niskiej intensywności (budynek mieszkalny, budynek inwentarski stajnia/owczarnia, niewielkie budynki rekreacji indywidualnej) pod warunkiem zobowiązań prośrodowiskowych opisanych w sekcji II w piśmie*” – uwagi nie uwzględniono, ponieważ plan zadań ochronnych nie określa przeznaczenia terenów oraz zasad ich zagospodarowania. Dodatkowo o możliwości, zakresie i sposobach realizacji ewentualnych inwestycji rozstrzygają procedury oceny oddziaływania na środowisko lub oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, przeprowadzone na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

III. Komitetu Ochrony Kuraków w zakresie zapisów dla A409 cietrzew *Lyrurus tetrix*:

Uwagi do załącznika nr 3 *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń*:

- 1) „*Zagrożenie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie*”: zawnioskowano o rozszerzenie zakresu tego zagrożenia o siedliska cietrzewia zlokalizowane na Grzbiecie Wysokim i Grzbiecie Kamienickim – uwagę uwzględniono.
- 2) „*Zagrożenie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie*”: zawnioskowano o rozszerzenie zakresu informacji dotyczących rozmieszczenia rowów odwadniających w siedliskach cietrzewia, w tym przydrożnych rowów odwadniających, a także o ujęcie w PZO opisu sieci hydrograficznej i jej zaburzeń w powiązaniu z siedliskami cietrzewia – uwagę uwzględniono w załączniku nr 5 do zarządzania, w części dotyczącej działań w zakresie uzupełnienia stanu wiedzy.
- 3) Dla zagrożenia „*B07 – inne formy praktyk leśnych, niewymienione powyżej. Obecność niepożądanych gatunków - świerk srebrny*” wskazano, iż świerk srebrny wykorzystywany był do zalesień po zamieraniu ekosystemów leśnych w okresie tzw. klęski ekologicznej, w latach 80 i 90 XX wieku. Obecnie gatunek ten występuje jedynie punktowo i stanowi niewielkie zagrożenie, jednak jako gatunek obcy powinien być eliminowany – uwagę uwzględniono i w załączniku nr 5 zaplanowania działania związane z usuwaniem tego gatunku jako gatunku obcego geograficznie.
- 4) Zawnioskowano o wskazanie istniejącego zagrożenia dla cietrzewia związanego z prowadzeniem gospodarki leśnej: PB06 wyręb lub przerzedzanie, PB26 inne działania w leśnictwie, z wyłączeniem działań rolnoleśnych, PB24 odwadnianie na potrzeby leśnictwa, PB15 transport drewna. Uwagę uwzględniono i dodano nowe zagrożenia (według kodów wskazanych na liście referencyjnej zagrożeń stosowanych zarządzeniu) o brzmieniu: *B02.06 Przerzedzanie warstwy drzew, B02.02 Wycinka lasu, B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej* wraz z opisem.
- 5) Zawnioskowano o dodanie istniejących zagrożeń dla cietrzewia:
 - K05.01 Zmniejszenie płodności/ depresja genetyczna (inbredowa) u zwierząt-Chów wsobny skutkujący mniejszą płodnością i słabszą żywotnością kolejnych pokoleń – uwagę uwzględniono;
 - K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja - zbyt gęste drzewostany, nie zapewniające niewielkiego i zróżnicowanego zwarcia – uwagę uwzględniono;
 - J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska lub PH07 Inwazyjne i destrukcyjne działania badawcze i monitorujące – instalacja stacji do monitoringu klimatycznego na tokowiskach w tym na arenach, zlokalizowanych w strefach ochrony cietrzewia – uwagi nie uwzględniono. Stacja monitoringu klimatycznego ma charakter punktowy, zajmuje niewielką powierzchnię i nie wiąże się z trwałą ingerencją w strukturę siedliska ani z generowaniem ponadnormatywnego hałasu czy zwiększoną presją

antropogeniczną. Obsługa odbywa się w sposób ograniczający do minimum ingerencję w środowisko przyrodnicze. W związku z powyższym brak jest przesłanek do kwalifikowania tego rodzaju działań jako zagrożenia istniejącego dla cietrzewia w rozumieniu przyjętej metodyki oceny oddziaływań.

Uwagi do załącznika nr 4 *Cele działań ochronnych*:

- 1) Zawnioskowano o wprowadzenie dodatkowego celu działań ochronnych o brzmieniu: *“W ciągu 10 lat poprawa (ze stanu U1) parametru „Struktura i funkcje siedliska” na co najmniej ¼ powierzchni siedliska gatunku oraz perspektyw ochrony gatunku (na FV)”* oraz zaproponowano, aby cel działań ochronnych dla obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Świeradów został określony w nawiązaniu do SDF, czyli utrzymanie populacji na poziomie 21-30 samców. Uwaga nie została uwzględniona w uwagi na fakt, iż dane w SDF m.in. w zakresie wielkości populacji wymagają urealnienia, a wniosek o dokonanie zmian w SDF zostanie złożony po uzyskaniu danych z całego obszaru Natura 2000 uwagi nie uwzględniono na tym etapie - przy aktualizacji zarządzania cele działań ochronnych określone zostaną w kontekście całego obszaru Natura 2000.

Uwagi do załącznika nr 5 *Działania ochronne/Dotyczące ochronny czynnej gatunków ptaków oraz ich siedlisk*:

- 1) Zawnioskowano, aby na obecnym etapie wskazać przynajmniej powierzchnię stref ochronnych, wyznaczonych na okres zimowy jako zasięg realizacji działań oraz zawnioskowano, aby realizacja wszystkich prac powinna być dopuszczona od 1 września do końca lutego, a w uzasadnionych przypadkach od 1 sierpnia, pod nadzorem ornitologicznym.
W zarządzeniu wskazano ww. zasięg działań ochronnych. Dla większej czytelności załączników mapowych zmieniono szrafurę poligonów oraz dodano kody gatunków. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej wnioskowanych terminów prowadzenia prac – terminy okresowej ochrony gatunku wskazane są w decyzji ustalającej strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania cietrzewia.
- 2) Dla zadania *„Tworzenie aren tokowiskowych: należy odtworzyć minimum 10 aren tokowiskowych (o zwarcu poniżej 0,3 lub braku zwarcia) o powierzchni 45-50 arów”* zawnioskowano o zwiększenie liczby planowanych do odtworzenia aren tokowiskowych *„min. 20”* i w doprecyzowano rejony odtwarzania aren, tj. *„Grzbiet Kamienicki: 8, Grzbiet Wysoki 12”* – działanie ochronne zostało ujęte w zarządzeniu jedynie w zasięgu obszaru objętego planem, który nie obejmuje całości Grzbietu Kamienickiego i Grzbietu Wysokiego.
- 3) Dla zadania *„Tworzenie korytarzy migracyjnych pomiędzy tokowiskami (w uzgodnieniu i pod nadzorem ornitologicznym). Gatunki domieszkowe, wykorzystywane do tworzenia korytarzy migracyjnych w ostojach cietrzewia: brzoza omszona, brzoza brodawkowata, jarzębina i kosodrzewina”* zawnioskowano o uszczegółowienie i dodanie zapisu: *“Kosodrzewiny nie*

należy rugować. Gatunek ten jest kluczowy dla cietrzewia. W konkretnych lokalizacjach, gdzie nasadzona kosówka tworzy zwarte zarośla, należy tylko punktowo przecinać tego typu struktury” – uwagę uwzględniono w części.

- 4) Dla zadania *„Przerzedzenie zwartych młodników w celu zapobiegania zarastaniu terenów otwartych, stanowiących cenne siedliska dla cietrzewia”* zawnioskowano, aby w przypadku ww. zadania wskazać jego cel – uwagę uwzględniono.
- 5) Zawnioskowano o dodanie działań ochronnych:
 - a) *„Usunięcie stacji do pomiaru warunków klimatycznych z tokowisk w oddziałach 372 i 408”* – uwagi nie uwzględniono z uwagi na fakt, iż realizacja proponowanego działania podlega odrębnym przepisom.
 - b) *„Usunięcie z tokowiska na Polanie Izerskiej infrastruktury turystycznej i odtworzenie biotopu. Przeniesienie wiaty turystycznej z wydzielania 372h („Zielona Budka”) w miejsce, w którym nie będzie negatywnie oddziaływała na cietrzewie”* – uwagi nie uwzględniono z uwagi na fakt, iż realizacja proponowanego działania podlega odrębnym przepisom.
 - c) *„Tworzenie i analiza skuteczności stref ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunku cietrzewia. Identyfikacja miejsc i rozpoznanie skutecznych metod ograniczania antropopresji”* - tworzenie stref ochronnych regulują inne przepisy, a działanie w postaci analizy skuteczności stref ochrony ostoi zostanie uwzględnione w aktualizacji zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000.
 - d) *„Zasilanie lokalnej populacji cietrzewia w celu wzbogacenia puli genowej. Zadanie do realizacji zgodnie z wytycznymi IUCN”* – uwagę uwzględniono.
 - e) *„Wystąpienie z wnioskiem do kół łowieckich o wyłączenie terenów leśnych położonych powyżej 850 m n.p.m. z przeprowadzania polowań zbiorowych”* – uwagi nie uwzględniono z uwagi na fakt, iż realizacja proponowanego działania podlega odrębnym przepisom.
 - f) *„Kształtowanie odpowiedniego uwilgotnienia siedlisk cietrzewia: 1) wykonanie zastawek, 2) zasypanie części rowów odwadniających, wypływanie rowów odwadniających drogi, udrażnianie przepływu wód poprzez budowę przepustów i wodopustów. Działanie należy wykonywać na całym obszarze ostoi cietrzewia, w całym okresie obowiązywania planu. W pierwszej kolejności zadanie należy wykonać Na Grzbiecie Kamienickim (dawne torfowisko pod Kamienicą, oddziały 108, 115, 116, 118, 119, 120, 126)”* - uwagę uwzględniono.
 - g) *„Kontrola liczebności drapieżników cietrzewia poprzez redukcję (...)”* – działanie to ujęte zostało w zarządzeniu.
 - h) *„Nadzór ornitologiczny nad realizacją działań ochronnych dla cietrzewia. Nadzór ornitologiczny prowadzony przez specjalistę nad właściwym przebiegiem i skutecznością prac z zakresu czynnych*

działań ochronnych i przestrzeganiem przepisów dotyczących stref ochronnych (...)” – uwagi nie uwzględniono, tego typu działania wpisane są w monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.

- i) *“Pozostawianie bez sztucznych odnowień (bez wskazań gospodarczych) istniejących płazowin, wiatrołomów i halizn z uwzględnieniem wymagań ekologicznych cietrzewia” – uwagę uwzględniono.*
- j) *„Ostoje cietrzewia wyodrębnić jako gospodarstwo specjalne (S), na podstawie obowiązującej Instrukcji Urządzania Lasu (...)” – uwagi nie uwzględniono, realizacja tego typu działań regulowana jest odrębnymi przepisami.*
- k) *„Tworzenie przeszkód utrudniających dostęp do siedlisk cietrzewia. Pozostawianie pniu, stosów gałęzi i gałęzi w rejonach, na których stwierdzano nieuprawnione wjazdy pojazdami silnikowymi” – dodano zaproponowane działanie z dopiskiem „z wyjątkiem wyznaczonych dojazdów pożarowych”.*
“Zabezpieczenie szlaków turystycznych pozwalające ukierunkować ruch turystyczny i ograniczyć penetrację terenów leśnych przez ludzi” - działanie było uwzględnione w zarządzeniu.
- l) *„Utrzymanie aktualnej spójności siedliska i ograniczenie presji turystyki. Działanie realizować poprzez zachowanie spójności siedliska i niedopuszczanie do wielkopowierzchniowych zmian w drzewostanie i rozbudowy infrastruktury turystycznej (m.in. tras narciarskich, biegowych, wyciągów), które doprowadziłyby do fragmentacji siedlisk oraz do zwiększenia antropopresji,, – uwagi nie uwzględniono z uwagi na fakt, iż realizacja tego typu działań regulowane jest odrębnymi przepisami.*
- m) *„wprowadzić informację, wskazując ważne uwarunkowanie zagospodarowania przestrzennego, o treści: „Przeznaczanie w Górach Izerskich nowych terenów pod lokalizację wyciągów narciarskich oraz infrastruktury narciarskiej i turystycznej, w szczególności budowa nowych baz turystycznych i infrastruktury sportowej kosztem siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLB Góry Izerskie, a także wszelkie inwestycje w Górach Izerskich, które powodowałyby wzmocnienie ruchu turystycznego w wyższych partiach gór (powyżej 800 m n.p.m.), obarczone są bardzo wysokim ryzykiem oddziaływania na obszar Natura 2000 Góry Izerskie, jego integralność oraz spójność sieci Natura 2000” – uwaga nie została uwzględniona - niezależnie od zapisów planu zadań ochronnych, zastosowanie mają przepisy ww. ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o ocenie oddziaływania przedsięwzięć na obszar Natura 2000.*

Uwagi do załącznika nr 5 *Działania ochronne/Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych*, zawnioskowano o zmianę opisanych w zarządzaniu zasad prowadzenia monitoringu:

- 1) „*Monitoring stanu populacji gatunku przeprowadzić według metodyki Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T., Wydanie 2, GIOŚ, Warszawa, 2015.)*, co 2 lata w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych w miesiącach III-V” – uwaga w części uwzględniona, ze względu na ograniczenia w postaci możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych nie uwzględniano proponowanej częstotliwości prowadzenia monitoringu co 2 lata.
- 2) „*Monitoring stanu siedliska gatunku przeprowadzić w celu oceny wielkości i parametrów siedlisk gatunku na podstawie wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Zawadzka et al., Warszawa, 2013). Monitoring stanu siedlisk gatunku prowadzić co 4 lata*” - uwaga w części uwzględniona, ze względu na ograniczenia w postaci możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych nie uwzględniano proponowanej częstotliwości prowadzenia monitoringu co 2 lata.

Uwagi do załącznika nr 5 *Działania ochronne/ Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony*:

Zawnioskowano uwzględnienie dodatkowych działań z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy:

- 1) *Ocena jakości biotopu cietrzewia „Ocenę wykonać poprzez szczegółową analizę stanu siedlisk cietrzewia wg metody HSI (Habitat Suitability Index)....Na podstawie oceny jakości biotopu określić zasady użytkowania lasu z uwzględnieniem wymagań siedliskowych cietrzewi”* – uwagę uwzględniono.
- 2) „*Analiza zmienności genetycznej. W ramach działania prowadzić zbiór materiału biologicznego (odchodów, piór) w obrębie całej ostoi cietrzewia. Analiza genetyczna zebranego materiału pozwoli na uzupełnienie wiedzy o liczebności cietrzewi w obszarze oszacowaną w monitoringu bezpośrednim, ocenę stopnia pokrewieństwa z populacjami sąsiednimi oraz ocenę stopnia zagrożenia tutejszej populacji chowem wsobnym*” – uwaga zostanie uwzględniona przy aktualizacji zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000.
- 3) „*Uzupełnienie stanu wiedzy o siedliskach gatunku. Szczegółowa inwentaryzacja miejsc tokowania, gniazdowania, pierzenia i zimowania, mająca na celu określenie i monitorowanie stanu liczebności i struktury populacji gatunku oraz struktury siedlisk*” – uwaga zostanie uwzględniona przy aktualizacji zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla całego obszaru Natura 2000.

IV. Osoby prywatnej w zakresie zapisów dla gatunków: A223 włośchatka *Aegolius funereus*, A217 sóweczka *Glaucidium passerinum*, A234 i Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*.

- 1) Uwagi do załącznika nr 3 *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń*: zawnioskowano o dodanie istniejącego zagrożenia związanego z prowadzeniem gospodarki leśnej: PB06 wyrąb lub przerzedzanie, PB07 usuwanie martwych i umierających drzew, PB26 inne działania w leśnictwie, z wyłączeniem działań rolno-leśnych, PB14 gospodarka leśna prowadząca do zmniejszania starodrzewiu - uwagę uwzględniono i dodano proponowane zagrożenia według kodów wskazanych na liście referencyjnej zagrożeń stosowanej zarządzeniu.

W przypadku dzięcioła zielonosiwego uwagi nie uwzględniono, ze względu na planowane uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie wielkości populacji gatunku oraz rozmieszczenia siedlisk gatunku.

- 2) Uwagi do załącznika nr 5 *Działania ochronne/ Dotyczące ochronny czynnej gatunków ptaków oraz ich siedlisk*:

- a) A223 Włośchatka *Aegolius funereus* – zawnioskowano, aby w cytowanym fragmencie projektu zarządzenia „Zachowanie w siedlisku gatunku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie drzewostanów o średnim wieku ponad 70 lat z dominującym udziałem świerka z udziałem min. 10% lub dobrze rozwiniętym podrostem lub/i podszytem świerkowym lub/i jodłowym/bukowym” podnieść wskazany średni wiek świerka do 100 lat. A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum* - zawnioskowano, aby w cytowanym fragmencie projektu zarządzenia „Zachowanie w siedlisku gatunku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie drzewostanów o średnim wieku ponad 70 lat z dominującym udziałem świerka lub oraz udziałem min. 40% podrostu lub/i podszytu świerka lub/i jodły” podnieść wskazany średni wiek świerka do 100 lat. Uwagi nie uwzględniono, zapis w zarządzeniu pozostaje w niezmienionej formie, ponieważ analiza stanu faktycznego na obszarze objętym zakresem działań ochronnych wykazała, że nie występują drzewostany o średnim wieku przekraczającym 100 lat (dane od Nadleśnictwa Świeradów; 2025).

Dodatkowo zawnioskowano, że dla obu gatunków obszar wdrażania działań ochronnych powinien obejmować cały obszar Natura 2000 PLB020009 – uwaga nie została uwzględniona ze względu na wyłączenia wskazane w § 1, ust. 2 zarządzania.

- b) A223 Włośchatka *Aegolius funereus*/A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum* – Zawnioskowano o dodanie poniższych działań ochronnych:
- „Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów” - uwagi nie uwzględniono.
 - „Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych (brzozy, jarzębina, wierzby), a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu

czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów” - uwagę uwzględniono w części.

- „Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów” - uwagę uwzględniono w części.*

- „Wyznaczenie stref ochronnych wokół zlokalizowanych dziupli lęgowych. W ich granicach: wstrzymanie prac leśnych powodujących przekształcanie siedliska i płoszenie ptaków oraz egzekwowanie zakazu polowań i wstępu osób postronnych” - uwagi nie uwzględniono - informuje się, iż tworzenie stref ochronnych regulują odrębne przepisy.*

- „Znakowanie ogrodzeń upraw leśnych z siatki metalowej. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów” - uwagi nie uwzględniono ze względu na wykazywane dla cietrzewia zagrożenie o kodzie G05.09: Ogrodzenia upraw leśnych siatką.*

- „Podniesienie wieku rębności. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów” - uwagi nie uwzględniono. W przypadku tych gatunków drzewostany w wieku rębności często charakteryzują się najwyższą wartością siedliskową (obecność dziupli, starodrzew, struktura pionowa). Określenie wieku rębności mogłoby prowadzić do trwałej utraty kluczowych elementów siedliska, niezależnie od zastosowanego nadzoru ornitologicznego.*

- „Nadzór ornitologiczny nad realizacją działań ochronnych Nadzór ornitologiczny prowadzony przez specjalistę nad właściwym przebiegiem i skutecznością prac z zakresu czynnych działań ochronnych i przestrzeganiem przepisów dotyczących stref ochronnych.” – uwagi nie uwzględniono. Tego typu działania wpisane są w monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.*

c) W przypadku dzięcioła zielonosiwego uwagi nie uwzględniono, ze względu na planowane uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie wielkości populacji gatunku oraz rozmieszczenia siedlisk gatunku.

3) Uwagi do załącznika nr 5 *Działania ochronne/Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych* - zawnioskowano o zmianę opisanych w zarządzaniu zasad prowadzenia monitoringu dla gatunków A223 włośchatka *Aegolius funereus*, A217 sóweczka *Glaucidium passerinum*, A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*:

- a) „*Monitoring stanu populacji gatunku przeprowadzić według metodyki Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T., Wydanie 2, GIOŚ, Warszawa, 2015.) Monitoring prowadzony na 3 powierzchniach próbnych 1 raz na 3 lata. Określenie wskaźnika liczebności (liczby stwierdzeń/jednostkę powierzchni). Lokalizacja powierzchni próbnych zostanie ustalona przez eksperta przed przystąpieniem do monitoringu*”
Uwaga w części uwzględniona, ze względu na ograniczenia w postaci możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych nie uwzględniano proponowanej częstotliwości prowadzenia monitoringu co 2 lata. W przypadku dzięcioła uwag nie uwzględniono, ze względu na planowane uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie wielkości populacji gatunku oraz rozmieszczenia siedlisk gatunku.
- b) „*Określenie udziału drewna martwego. Pomiar drewna martwego odbywać się powinien w trakcie inwentaryzacji zasobów drzewnych, na powierzchniach próbnych zakładanych do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną, z częstotliwością 1 raz na 10 lat w każdym nadleśnictwie w trakcie prac inwentaryzacyjnych do PUL. Odpowiedzialny za realizację: Nadleśnictwo Świeradów*”. Uwagi nie uwzględniono. Tego typu działania regulują odrębne przepisy.

V. Od Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo znak DZP-WP.6320.106.2025.MC z dnia 24 listopada):

- 1) wskazano na konieczność usunięcia z treści zarządzenia zapisów, które nie mają charakteru normatywnego – uwaga została uwzględniona, z treści zarządzenia usunięto zapisy informujące o aktach prawnych, które uzasadniały wyłączenie części terenów (rezerwat przyrody „Torfowiska Doliny Izery” oraz teren Nadleśnictwa Szklarska Poręba) z obszaru objętego planem zadań ochronnych;
- 2) wskazano na konieczność doprecyzowania zapisów odnoszących się miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mirsk – uwaga została uwzględniona i zapis otrzymał brzmienie: Odstąpienie od ustaleń planu wprowadzających tereny 4 US oraz od rozbudowy istniejących obiektów w strefie 37 UT i 39 UT.

W związku z rozszerzeniem projektu zarządzenia o zapisy wynikające z powyższych uwag, projekt został ponownie skierowany do procedury udziału społeczeństwa, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Obwieszczeniem z dnia r. znak WPN.6320..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i

możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach oraz ukazało się w prasie o zasięgu regionalnym (województwo dolnośląskie), Gazeta Wyborcza w dniu ...

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego pismem znak: w dniu r.